

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Секція 1

Економіка експортно-імпортової та митної діяльності

Голова секції: Барвінська Є.С., к.е.н., доц.

Секретар: Гончар М.Ф., к.е.н., доц.

Антоняк У.В.

студ. групи СЕ-42

Науковий керівник – к.е.н., доц. Босак А.О.

ІМПОРТ ГАЗУ В УКРАЇНУ

Газовий ринок України як інституційна основа взаємодії газового сектору з усім господарським комплексом, є однією з найважливіших складових не лише ресурсного забезпечення економічного розвитку країни, але й її національної безпеки. Економіка України тривалий час залишається надто енергоємною і залежною від імпорту енергоносіїв.

Залежність економіки України від імпорту природного газу становить близько 70%, і весь обсяг імпорту Україна отримує з/через Росію. З іншого боку, газотранспортною системою (ГТС) України до ЄС надходить 76% загального обсягу експорту російського газу до Європи, і близько 40% загальних обсягів газу, імпортованого країнами Співтовариства. Цими обставинами визначаються статус України як крупного трансконтинентального транзитера природного газу.[1]

Видобуток природного газу в Україні протягом тривалого періоду скорочувався; у 1997-2000 рр. видобутку стабілізувався на рівні 18 млрд.куб.м на рік, а за останні сім років – на рівні 20-21 млрд.куб.м на рік. У 2011 році видобуток газу склав 20,1 млрд.куб.м., в тому числі по Компанії “Нафтогаз України” – 18,1 млрд.куб.м. Цього вдалося досягти за рахунок впровадження заходів з підвищення ефективності використання виробничої та ресурсної баз, введення в розробку нових родовищ та покладів.[2]

Відповідно до досягнутих домовленостей між керівниками Урядів України та Росії 19 січня 2009 р. у Москві було підписано довгострокові контракти між Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» та ВАТ «Газпром» щодо купівлі-продажу природного газу у 2009 – 2019 роках, а також обсягів та умов транзиту природного газу територією України на період 2009 – 2019 роки.

У 2011 р. Україна імпортувала 44 млрд 801 млн 404,2 тис. куб. м. газу, що на 22,43% більше обсягу 2010 р. У вартісному вираженні імпорт газу в 2011 р. виріс на 49,5% – до 14 млрд 046 млн 027,6 тис. дол. Імпорт російського природного газу в Україну за 8 місяців 2012 р. зменшився на 34% в порівнянні з показниками минулого року і склав 21,5 млрд куб. м. Минулого року обсяг імпортованого газу становив – 32,6 млрд куб. м.

Україна демонструє зниження імпорту газу вже декілька місяців поспіль. Зазначимо, що в I кв. 2012 р. ціна газу становила 416 дол./тис. куб. м, ціна газу змінюється один раз на квартал виходячи з цін на нафту. Ціна російського газу для України в II кварталі 2012 р. виросла на 2,1% – до 425 дол./тис. куб. м. У III кварталі 2012 р. ціна виросла на 0,23%, – 426 дол. тис. куб. м. У держбюджеті на цей рік закладена ціна російського газу в розмірі 416 дол./тис. куб. м.

Також Україна направила "Газпрому" заявку на 2013 рік про закупівлю російського газу в обсязі 24,5 мільярда кубометрів, що вдвічі менше обсягів, прописаних в угоді 2009 року. Згідно з контрактом від 19 січня 2009 року, у 2013 році поставки російського газу в Україну повинні досягти 52 млрд. Але Київ з моменту підписання угоди вимагає перегляду ціни на газ, яка висока навіть за мірками експортних контрактів "Газпрому" – у II кварталі вона склала \$425 за тисячу кубометрів, а в IV кварталі підвищиться до \$432.[3]

Через незадовільний фінансовий стан енергетичного сектору Україна й зараз змушена поступитися інтересам Росії для отримання нижчих цін на імпортований газ. На теперішній час жоден з основних сценаріїв співпраці з Росією чи ЄС не є повністю прийнятним для Києва. Українська влада прагне уникнути політичних ризиків монополізації ринку ВАТ «Газпром» через збільшення частки російських активів у секторі, з одного боку, і різкого підвищення цін для споживачів внаслідок лібералізації газового ринку – з іншого. Оптимальним варіантом для Києва може бути запровадження європейських принципів регулювання газового ринку, що зробить збільшення частки російських чи інших компаній на ньому не таким ризиковим, оскільки останні будуть змушені конкурувати з іншими, наприклад європейськими, газовими компаніями. Такий варіант відповідає інтересам внутрішніх виробників, споживачів і постачальників газу в довгостроковій перспективі. Утім, остаточне рішення газового питання залежатиме від результатів домовленостей між Москвою та Брюсселем про наслідки запровадження Третього енергетичного пакета для активів Газпрому в Євросоюзі [4].

1. Журнал "Національна безпека" – 2008. Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/files/category_journal/NSD102_ukr_2.pdf 2. Офіційний сайт НАК "Нафтогаз України" – <http://www.naftogaz.com> 3. РосБизнесКонсалтинг-Україна. Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/top/show/import-rossiyskogo-gaza-v-ukrainu-za-vosem-mesyatsev-sokratilsya-10092012123600> 4. Аналітична записка "Газовий ринок України: Європеїзація та Російський чинник". Режим доступу: http://www.icps.com.ua/files/articles/66/65/Gas%20Options_ua_14_10.pdf